

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA

26. avgust
1992

Letnik XLVI.
Štev. 34 (2669)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 8 šil.

P. b. b.

P. Wrolich avstrijski prvak!

Se pred svetovnim prvenstvom v Grčiji je Peter Wrolich (slika) spet prišel v odlično formo. Zgovoren dokaz je prepričljiva osvojitve naslova avstrijskega državnega prvaka v kolesarjenju pri juniorjih pretekli konec tedna v Nižji Avstriji.

Korošcem grozi demontaža univerze

Diskusijo o prihodnosti Univerze za izobraževalne vede v Celovcu poživljajo govornice iz ministrstva za znanost, ki namigujejo, da minister Busek namerava v Celovcu ukiniti nekatere študijske smeri. Najbolj ogrožene so socialne in filozofske vede, sledile pa naj bi jim v naslednjem desetletju še filologije.

Na Koroškem se proti tem načrtom oblikuje široka fronta, vanjo so se vključili politiki vseh strank in skoraj vsa interesna zastopstva. Ministrstvu pa se ni zdelo vredno, da bi se pretekli teden sploh udeležilo seje odbora deželnega zbora z vsemi prizadetimi.

Več o univerzi preberite na 3. strani!

Nad 180.000 obiskovalcev na Celovškem sejmu 1992!

59. mednarodni Celovški sejem, ki se je končal v nedeljo, je letos privabil nad 180.000 obiskovalcev, zabavni park pa je obiskalo 80.000 ljudi, kar je absolutni rekord.

Število obiskovalcev sejma je torej kljub veliki vročini doseglo lanskoletno raven, posebno razveseljivo pa je, da se ta sejemska prireditev vsebolj uveljavlja v celotnem prostoru Alpe-Jadran.

Iz Slovenije je Celovški sejem obiskalo skoraj 15.000 obiskovalcev, čeprav je ob istem času v Kranju potekal Gorenjski sejem, iz sosednje Italije pa so našeli skoraj 5000 obiskovalcev. S skoraj 10.000 obiskovalci je bil presenetljivo visok tudi delež strokovne publike iz Nemčije.

Uspeh razstavljalcev pa je bil deljen: inozemci, vključno slovenska podjetja, niso bili najbolj zadovoljni, pozitivni rezultati pa se po prvih ocenah obetajo domačim podjetjem.

Suša stoletja je najbolj prizadela južno Koroško!

Južna Koroška, predvsem okraja Velikovec in Celovec-dežela, je od suše stoletja najbolj prizadeta regija v Avstriji! To so ugotovili strokovnjaki ob ocenjevanju velikanske škode na poljih, posevkih in sadju. Toda po tej naravni katastrofi niso prizadeti samo koroški kmetje: v Sloveniji je izostanek padavin povzročil še večjo škodo. Najhuje je v severovzhodnih predelih, na spodnjem Štajerskem, v Pomurju in Prekmurju, kjer nastalo škodo že ocenjujejo na nad 20 milijard tolarjev.

Kritično situacijo na Koroškem si je v preteklih dneh na kraju samem ogledal minister za kmetijstvo Fischler, ki je kmetom obljubil hitro pomoč iz fonda za naravne katastrofe. Po nje-

govih besedah je kljub dejstvu, da gre škoda v milijone šilingov, dovolj denarja za pomoč, tako da kmetom ni treba obupati. Ali bo s pomočjo dejansko tako, kot je bilo obljubljeno, se bo

pokazalo najkasneje, ko bodo obravnavali prošnje prizadetih kmetov. Le-ti naj jih nemudoma oddajo, saj je Fischler tudi najavil, da bo avstrijski parlament že na svoji prvi jesenski seji sprejel novelo zakona o naravnih katastrofah in s tem omogočil hitro izplačilo pomoči.

Manj obetajoči so izgledi za kmete v Sloveniji: v državnem proračunu, ki je že tako napet, ni zadosti sredstev za učinkovito pomoč prizadetim.

Strah pred medvedom...

Kmetje idilične gorske občine Sele pod Košuto (slika) že nekaj časa živijo v strahu pred mesojedim medvedom. Nezaželeni „gost“ je doslej raztrgal že nad 50 ovac ter s stalnimi napadi na črede ogroža njihov obstoj, njegova prisotnost pa škoduje tudi turizmu. Več na 4. strani!

„Dober dan, Koroška“ na TV Slovenija!

Slovensko televizijsko oddajo „Dober dan, Koroška“ sedaj lahko gledajo tudi prebivalci Slovenije. TV Slovenija je oddajo, ki jo tedensko pripravlja slovenski oddelek ORF v Celovcu, vključila v svoj nedeljski popoldanski spored in sicer po prvem dnevniku (približno ob 17.20 uri).

Gledalce bo poleg Slovenskega vestnika, ki ima v Sloveniji nad 1000 naročnikov, „nt“ ter Nedelje tudi ta tv-oddaja redno seznanjala z življenjskim utripom koroških Slovencev ter ostalim dogajanjem na Koroškem.

Minister Fasslabend o tinjski proslavi:

„Vojska počastila samo brambovca H. Steinacherja...“

Zvezni obrambni minister dr. Werner Fasslabend je kot prvi član avstrijske zvezne vlade že pismeno odgovoril na parlamentarno vprašanje mag. Terezije Stoisicéve v zvezi z udeležbo godbe ter celo častne kompanije avstrijske zvezne vojske na spominski proslavi ob 100-letnici rojstva dr. Hansa Steinacherja dne 5. julija letos v Tinjah. Odgovora notranjega ministra Löschnaka in kanclerja Vranitzkega pa še ni.

Kot je bilo pričakovati, se Fasslabend v svojem odgovoru na skupaj 17 vprašanj državne poslanke Zelene alternative sklicuje izključno na Steinacherjevo vlogo v koroškem

obrambnem boju v letih 1919/20 ter izrecno poudarja, da je šlo za spominsko proslavo „koroškemu brambovcu dr. Hansu Steinacherju“, nikakor pa ne za njegovo vodilno vlogo nacionalsocialista.

O udeležbi skoraj 100 pripadnikov zvezne vojske (13-članska delegacija vojaške komande za Koroško, 56 mož vojaške godbe, 34-članski častni vod ter dve častni straži) pa minister poudarja, da med dolžnostmi koroške vojaške komande spada „posebna nega tradicije enot ter vojnih organizacij koroškega obrambnega boja“.

(Dalje na 4. strani)

OBZORNİK

Velika Britanija pripravljena v BiH poslati 1800 vojakov

LONDON. (STA). – Britanska vlada je pripravljena poslati 1800 vojakov za spremstvo človekoljubnih konvojev v BiH. Ta odločitev je bila presenetljiva, saj je Velika Britanija doslej zavračala tako možnost. Znamenje, da utegne vlada sprejeti tako odločitev, je bila navzočnost generala Petra Ingeja, armadnega poveljnika za splošne zadeve, piše dnevnik Independent.

Na sestanku so obravnavali štiri predloge, od katerih je bil le en vojaški. Po prvem predlogu naj bi britanske čete spremljale le tiste človekoljubne konvoje, katerim vse vojskujoče strani dovolijo prehod. Vojaki bi bili potrebni le, če bi konvoj na poti naletel na nepričakovane težave, na primer na minirano cesto ali nenaden napad, piše časopis Guardian.

Drugi predlog predvideva

vojaško spremstvo človekoljubnih konvojev, ki bi bilo sposobno, da se ubrani lažjih napadov nase. Tretja možnost predvideva vojaško spremstvo, ki bi se lahko ubranilo hujših napadov, četrta pa predvideva pravico do večjega vojaškega posega, sporoča Guardian.

Velika Britanija bo v BiH poslala specializirane, najverjetneje mehanizirane pehotne in izvidniške enote. Vojake bodo spremljale tudi enote za razminiranje ter signalne, vzdrževalne in preskrbovalne enote. Letala pa bi lahko poletela iz oporišč v Italiji.

Politične težave bi lahko nastale zato, ker je Velika Britanija pripravljena poslati kopensko vojsko, čeprav sta doslej Bela hiša in Pentagon to možnost popolnoma zavračala, še piše Guardian.

Konec 40-letne „hladne vojne“

PEKING/SEUL. V ponedeljek se je tudi v vzhodni Aziji končalo 40-let trajajoče poglavje „hladne vojne“ med Južno Korejo in Kitajsko. Obe državi sta podpisali sporazum o navezavi diplomatskih odnosov, hkrati pa je tajvanski zunanji minister Frederick

Chien naznanil, da utegne ta korak Pekinga povzročiti prekinitev diplomatskih odnosov njegove države z Južno Korejo. Tajvan, ki ga pekinški režim šteje za odpadniško provinco, ima uradne odnose le s kakimi 30 državami sveta.

Milijon lačnih

NAIROBI. (STA, dpa) – Organizacija Združenih narodov za prehrano (WFC) je po morju poslala v Mogadiš še sto tisoč ton hrane za milijon Somalijcev, ki umirajo od lakote. Pošljika je vredna deset milijonov dolarjev in je darilo Savdske Arabije.

Umrli novinarka Barbara Goričar

V 54. letu starosti je umrla znana novinarka „Dela“ Barbara Goričar. Sredi osemdesetih let je bila skoraj pet let celovška dopisnica največjega slovenskega dnevnika „Delo“, kasneje pa na Dunaju. Goričarjeva je bila ena najboljših poznavalk manjšinskega vprašanja na Koroškem, zato je slovenski javnosti odgovorno tolmačila boj koroških Slovencev za doseg mednarodno zajamčenih pravic. V svojih „koroških letih“ je Barbara Goričar tesno sodelovala z uredništvom Slovenskega vestnika, ki ji je za njeno sodelovanje in kolegialnost iskreno hvaležno.

Grčija besni zaradi trditev o kršitvah embarga VS

ATENE. (STA/AP) – Grčija je izrazila ogorčenje zaradi trditev, da krši gospodarski embargo, ki ga je Varnostni svet sprejel proti Srbiji in Črni gori. „Nobenega namena nimamo, da bi kršili embargo. Besni smo zaradi takih poročil,“ je novinarjem povedal grški zunanji minister Mikalis Papakonstantinov.

Posebej je kritiziral nemško mrežo ARD, ki je pred kratkim poročala, da so tovarnjaki z gorivom prestopali severno grško mejo in peljali proti Srbiji. „Nobenega dokaza za take trditve nimamo,“ je zatrdil Papakonstantinov. „Če imajo dokaze, naj jih pokažejo.“

Povedal je, da se je pogovarjal z zunanjimi ministri Nemčije, Nizozemske in drugih evropskih držav. Namigovali so, da je Grčija kršila embargo, vendar „nobena od obtožb ni bila resno preiskana.“ Opozoril je, da bo Grčija, sicer članica Evropske skupnosti, ukrepala, ker želi zavarovati svoj ugled.

Papakonstantinov je predlagal, naj na meje Srbije in Črne gore z drugimi državami pridejo nevtralni opazovalci in zagotovijo, da embarga ne

Bush le še za dva odstotka za Clintonom?

WASHINGTON. Amerišku predsedniku Georgu Bushu (slika zgoraj) je po nekaterih anketah v zadnjih dneh uspelo zmanjšati velik zaostanek za izzivalcem Billom Clintonom na samo dva odstotka. Po teh raziskavah bi Bush na predsedniških volitvah dobil 46, Clinton pa 48 odstotkov. Radijske in televizijske postaje pa citirajo tudi druge rezultate javnomnenjskih raziskav, po katerih je Clinton svojo velikansko prednost pred Bushom obdržal. Medtem je volilni boj v ponedeljek stopil v svojo odločilno fazo. Dosedanji zunanji minister James Baker je prepustil svoj položaj namestniku Eagleburgerju, da se lahko posveti izključno vodenju volilnega boja za predsednika Busha.

bodo kršili. Dodal je, da Grčija, ki ne meji na nobeno od obeh republik, ne more nadzorovati blaga, potem ko to prestopi grško mejo.

Pred Londonsko konferenco

Čeprav so priprave na svetovno konferenco o Jugoslaviji, tako imenovano Londonsko konferenco, potekale zelo intenzivno, pa so njeni cilji, še bolj pa uspeh, precej nejasni. Edini sklep, ki bi ga lahko smatrali za uspeh, bi bila ustavitev krvave vojne in obveza vojskujočih se strani za politična pogajanja. Ob različnih interesih svetovnih sil (ZDA, neenotne Evrope, Rusije in islamskega sveta) pa je enotna stališča težko pričakovati. Vojna na nekdanjem jugoslovanskem ozemlju je v svojem bistvu tudi groba zrcalna podoba neenotnega sveta in tako različnih interesov.

Zahodna (ameriška in britanska) diplomacija pripravlja predloge, ki niso kaj bistveno drugačni od elementov njene dosedanje zgrešene politike. Sanja o nekakšni jugoslovanski

skupnosti samostojnih petih držav (brez Slovenije), kot da v zadnjem letu ni bilo pomorov, uničevanja, kot bi bili jugoslovanski narodi še sposobni preseči medsebojno globoko sovraštvo. Vzpostavitev varnostnih območij, ki naj bi tako skupnost prehodno utrdila, je lahko le začasen blažilen ukrep, ki pa bo izgubil vsako vlogo takoj po odhodu tujih oboževanih varnostnikov. Zagotavljanje pravic etničnih skupnosti je po doslejšnjih izkušnjah prava utopija. Le kdo bo varoval pravice Muslimanov v Bosni in Hercegovini, kdo pravice kosovskih Albancev?

Vsi dosedanji ukrepi so skriti na nudenje humanitarne pomoči, Evropa pa ob tem pridušeno rožlja z orožjem. Odločen poseg prelaga od konference do konference, srbski

mu hotel preprečiti vstop v Slovenijo. Ob prihodu Levstika pa se je zbrala tudi skupina njegovih simpatizerjev.

V nedeljo popoldne se je na pokopališču Žale v Ljubljani pri lipi sprave poklonil žrtvam 2. svetovne vojne, potem pa je obiskal Kočevski Rog in tamkajšnja povojna morišča domobrancev.

Zaslišanje domnevnega vojnega zločinca, ki je že pred svojim prihodom v Slovenijo poskrbel za vročo diskusijo v vseslovenski javnosti – načrtovana je bila akcija, s katero bi skušali preprečiti Levstikov vstop v Slovenijo – bo po zadnjih informacijah že v prihodnjih dneh, ni pa izključeno, da bodo Levstika vtaknili v preiskovalni zapor.

Levstik v Sloveniji...

V nedeljo zjutraj je na mejnem prehodu Rožna dolina pri Novi Gorici v Slovenijo prišel goriški hotelir Vinko Levstik. Spremljali so ga slovenski poslanci in politiki Gros, Malenšek in Paš ter njegov pravni zastopnik Danijel Starman.

Ob prestopu meje je bilo Levstiku uradno predano vabilo na zaslišanje pri preiskovalnem sodniku v Ljubljani, saj je Levstik v Sloveniji znan kot domobranec in domnevni vojni zločinec.

Na mejnem prehodu ga je pričakalo veliko število novinarjev, fotografov in tv-sneemalcev ter majhna skupina občanov, eden od njih pa je „gosta“ ozmerjal s fašistom in

Odprta nova prehoda med Slovenijo in Madžarsko

Ob navzočnosti predsednika predsedstva republike Slovenije Milana Kučana, predsednika republike Madžarske Árpáda Göncza in velikega števila domačinov sta zunanja ministra obeh držav pretekli petek slovesno odprla nova meddržavna mejna prehoda med Slovenijo in Madžarsko Martinje – Gornji Senik in Pince–Tornyszementmiklos.

Slovenski zunanji minister dr. Dimitrij Rupel je ob slovesnosti dejal, da je to velik in prelomen dogodek za obe državi, ki bo vplival na krepitve medsebojnega sodelovanja in poglobljanja stikov med narodom in državama. Dr. Rupel je tudi povedal, da slovenska vlada podpira gradnjo

cestne povezave v smeri od Lendave do Kopra, ki se bo navezovala na madžarsko cestno omrežje. To bo še dodatno prispevalo k izboljšanju gospodarskega sodelovanja med državama.

Kučan je v nagovoru poudaril, da so v Prekmurju Slovenci in Madžari od nekdaj živeli skupaj in da jih njihova kultura ni nikoli razdvajala, temveč bogatila in povezovala. Izrazil je upanje, da bo tako tudi v prihodnje.

Oba mejna prehoda pomenita pridobitev, zlasti za obmejne vasi, saj bosta bistveno skrajšala povezavo med Slovenijo in Madžarsko in utrdila vezi med prebivalci ob meji.

avioni pa medtem bosanska mesta zasipajo z rušilnimi, zažigalnimi in celo bombami z naboji bojnih strupov.

Čeprav je Londonska konferenca namenjena predvsem pritisku na novo in nepriznano ZR Jugoslavijo, pa je prav ta na njej še v najboljšem položaju. Prav v dneh omahovanja svetovne skupnosti pred to konferenco si je še utrdila vojaški položaj na dvotretjinskem ozemlju BiH in ima vse možnosti, da pristane na pogajanja na osnovi statusa quo ali celo brez lastne škode na delni umik. Seveda pa samo do svojih memorandumsko začetih mej. V najtežjem položaju so Muslimani, ki nikakor ne bodo mogli pristati na sedanje stanje, ki jim praktično pomeni izgubo domovine, in bodo zato lahko celo ocenjeni za netilce nadaljnje vojne. **Jože Rovšek**

PANORAMA

Odkar je zvezno ministrstvo za znanost in raziskovanje prejelo in objavilo študijo o celovški univerzi za izobraževalne vede, govornice o popolni preobrazbi univerze v gospodarsko višjo šolo – ob hkratni ukinitvi socialnih in duhovnih ved in spremembi filologij v jezikovne tečaje – ne ponehajo. Ne mine teden, da ne bi iz ministrstva pronikla ta ali ona vest – na primer o takojšnji ukinitvi nekaterih inštitutov z odlokom ministrstva ob začetku novega semestra –, ki vse bolj vznemirja študente, profesorje in uslužbence na univerzi ter koroško javnost nasploh.

Celovška univerza na razpotju

Piše Franc Rulitz

Ob tem je zanimivo, da so se sodelavci podjetja Arthur D. Little (ADL), ki so pripravili študijo o celovški univerzi, na njej pojavili samo enkrat, in to samo tedaj, ko so pobrali statistične podatke. Nadaljnjih kontaktov ni bilo. Podatke o številu študirajočih, o številu absolventov ipd. pa v študiji uporabljajo za to, da dokumentirajo, katere inštitute bi bilo treba najprej zapreti.

Dva primera – ne edina, temveč na slepo izbrana iz množice protislovij – kažeta, da se v ministrstvu sklicujejo na številke le tedaj, kadar jim je to prav. Če je treba, pa realnost še malo prilagodijo za svoj namen.

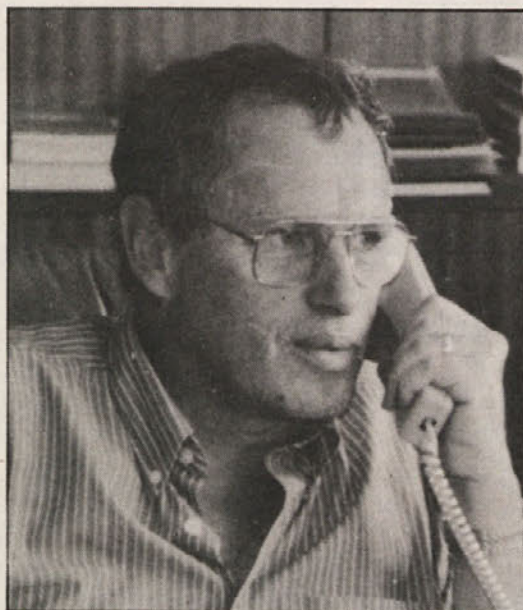
Uradniki se razburjajo nad tem, da na nekaterih študijskih področjih letos ni bilo niti enega absolventa oz. absolventke. Te bo treba takoj ukiniti! Pozablja pa se, da na Dunaju obstajajo vede, kjer je število vpisov – da o absolventih sploh ne govorimo – manjše od pet (npr. antična numizmatika). Kdaj bodo ukinjene te? Učiteljev za slovenščino pa iz Celovca v zadnjih letih ni bilo nobenih (dejstvo, da maturanti slovenske narodnosti s Koroške raje gredo študirat slavistiko v Gradec ali na Dunaj, je obžaloval tudi rektor celovške univerze dr. Albert Berger), kljub temu je slaviščni eden izmed tistih redkih inštitutov, ki naj bi preživel. Dvojno merilo?

Drugo pa je, da imajo celovške študente in študentke za „požrešne“: študent v Celovcu naj bi državo stal znatno

več, kot kolega v vsakem drugem univerzitetnem mestu Avstrije. Da so v ministrstvu prišli do tega zaključka, so morali stroškom delovanja univerze dodati še stroške za gradnjo, in ker je celovška univerzitetna stavba še najbolj moderna, je bila tudi najdražja. Brez te kozmetike sta namreč montanistična višja šola v Leobnu in veterinarska fakulteta na Dunaju dražji.

Kaj torej tiči za vsem tem? Slepo verovanje v gospodarstvo in računalništvo kot edini zveličavni vadi? (Informatika v Celovcu niti ni polnopravna študijska smer, saj je še vedno samo študijski poskus). Primanjkljaj denarja v vladinem proračunu ne more biti vzrok za pritisk na celovško univerzo, čeprav to hočejo z zgornjimi podatki sugerirati iz ministrstva (zgago v proračunu za znanost dela dunajska bolnišnica AKH, ki je tudi vključena vanj). Od skupno deset milijard šilingov doteka v Celovec okrog 230 milijonov, to je 2,3 odstotka!

Minister Busek ta čas pripravlja reformo celotnega sistema višjega izobraževanja v državi – novelo zakona o organizaciji univerz (UOG). V njej najdemo nekaj temeljnih sprememb: novo je partnerstvo univerz z gospodarskimi podjetji, sponzorstvo posameznih inštitutov, ustanovitev t.im. strokovnih višjih šol (Fachhochschulen) s skrajšanim študijskim časom. Socialdemokratska poslanka dr. Dieter Antoni (državni zbor) in mag. Peter Kaiser (deželni zbor)

Odločilni osebi v trenutni razpravi o prihodnosti celovške univerze sta rektor Dr. Albert Berger in še molčeči minister za znanost dr. Erhard Busek.

Slika: F. Rulitz

vidita ob primeru Celovca poizkus uresničitve tega modela skozi stranska vrata – se pravi preoblikovanje univerze v strokovno višjo šolo z močno navezavo na privatni sektor, v mestu, ki nima tako izrazite univerzitetne tradicije kot na primer Gradec ali Dunaj. Ne nazadnje pa je ministru ljudske stranke verjetno trn v peti tudi socialni aspekt najvišje izobraževalne institucije na Koroškem. Na nobeni drugi univerzi v Avstriji delež študentov, ki ob delu obiskujejo predavanja in seminarje, ni tako visok (32%) kot v Celovcu; delež žensk (in družinskih mater) in seniorjev je znaten.

To so ljudje, ki po demon-

Kristijan Koren, podpredsednik Zveze visokošolcev na celovški univerzi in študent geografije in kombinacije filozofije, psihologije in pedagogike:

„Študenti in študentke smo se bali, da ministrstvo ne bi ukrepalo že poleti, ker so tedaj počitnice in se ne bi mogli braniti. V tej zadevi bomo morali nastopiti skupaj s profesorji in asistenti, ker gre za skupen interes, se pravi tako za izobraževalna kot tudi za delovna mesta.

Cilj Zveze visokošolcev je, da univerza ohrani vse študijske smeri; pozitivno pri vsem tem pa je, da se končno tudi dežela, bolj kot prej, identificira z univerzo. Strahu, da v Celovcu svojega študija ne bi mogel zaključiti, pa nimam, saj se juha nikoli ne je tako vroča kot se kuha.“

taži univerze, ki jo predlaga študija ADL, ne bi imeli več možnosti za študij. Učitelji in absolventi, ki jim univerza v neposredni bližini nudi možnost za nadaljnje izobraževanje, in ki to možnost tudi v veliki meri koristijo, bi ostali brez vezi z aktualnim razvojem znanosti v svojih strokah. Univerza nudi skupaj z raznimi zbornicami in inštitucijami v deželi jezikovne tečaje, mednarodno poznani in priznani poletni tečaji nemščine so odvisni od infrastrukture inštitutov.

Univerza niso zgolj številke študentov, univerza je središče izobraževanja v deželi. Zato so se vse pomembne institucije na Korokem – delavska zbornica, trgovska zbornica, zveza industrialcev, sindikat – zavzele za obstoj in izgradnjo univerze. Svojemu strankinem predsedniku Buseku se je postavil po robu deželni glavar dr. Christof Zernatto, v parlamentu pa bodo po vsej verjetnosti koroški poslanci vseh frakcij vložili protestno zahtevo proti grožecem ukazu ministrstva.

Univerzitetni profesor dr. Albert Berger, rektor celovške univerze:

Nimam drugačnih informacij kot jih imajo sredstva javnega obveščanja. Naša univerza ni bila povabljen na nikakršne pogovore, iz ministrstva so nam sporočili, da bodo z nami kontaktirali meseca septembra. Iz neuradnih pomenkov z uradniki pa smo zvedeli, da je del načrtov ministra Buseka za Celovec ukinitve nekaterih študijskih smeri v teku prihodnjih let. Kako bomo v primeru ukinitve tega ali onega inštituta reagirali? Še ni jasno, saj tudi še ne vemo nič konkretnega.

Z vprašanjem reorganizacije univerze, recimo z opredelitvijo študijskih smeri po fakultetah, pa se še nismo ukvarjali v tolikšni meri, ker se nam ne zdi tako nujna. Sprememba imena – Univerza za izobraževalne vede naj bi postala samo Univerza Celovec – pa je že dalj časa izrecno od vseh zaželeno, ne samo s strani gospodarstvenikov in informatikov.

Zvedel pa sem že za primere, da so maturanti izjavili, češ da v Celovcu ne bodo začeli študija, ker ne vedo, ali ga bodo tu potem tudi lahko zaključili. Povsem jasno je, da sedanja diskusija o bodočnosti celovške univerze morebitne študente odvrča in jih usmerja v Gradec ali na Dunaj.

Bo celovška Univerza za izobraževalne vede zdržala do naslednjega tisočletja v svoji doslejšnji zunanji in notranji podobi?

Heute
im

**SLOVENSKI
VESTNIK**

Die Seite
für unsere
deutschsprachigen
Leser/innen

Fasslabend: Bundesheer ehrte den Abwehrkämpfer Dr. Steinacher...

Der Bundesminister für Landesverteidigung Dr. Werner Fasslabend hat nunmehr auf die von der Abgeordneten zum Nationalrat Mag. Terezija Stoitsits am 10. Juli 1992 an ihn gerichtete schriftliche parlamentarische Anfrage betreffend „Beteligung von Angehörigen des Österreichischen Bundesheeres an 'Gedenkfeier' für einen der führenden Kärntner Nationalsozialisten Dr. Hans Steinacher in Tainach/Tainach“ geantwortet.

Einleitend macht Fasslabend in seiner schriftlichen Anfragebeantwortung darauf aufmerksam, daß dem Militärkommando Kärnten „die besondere Überlieferungspflege der Truppen und militärischen Organisation des Kärntner Abwehrkampfes 1919/20 obliegt“ und die Teilnahme von Soldaten aus den Bereichen des Militärkommandos Kärnten an der Steinacher-Gedenkfeier in Tainach/Tinje am 5. Juli 1992 „daher in Wahrnehmung dieser Aufgabe erfolgte“.

„Zur Person des Dr. Hans Steinacher (1892 bis 1971) ist festzustellen, daß er – neben dem damaligen Landesbefehlshaber, Obstlt Ludwig Hülgerth – wesentlich an der Organisation und Durchführung des Abwehrkampfes mitgewirkt hat. Die Ehrung seiner Person am 5. Juli 1992 bezog sich daher ausschließlich auf seine Verdienste im Zusammenhang mit dem Kärntner Abwehrkampf und der Volksabstimmung. Eine mögliche Identifikations- bzw. Vorbildwirkung ist ausschließlich unter diesem Gesichtspunkten zu sehen“, führt der Bundesminister aus.

„Was die Rolle des Genannten als angeblich führender Kärntner Nationalsozialist be-

trifft, wurde ich darüber informiert, daß Dr. Steinacher zwar in den Jahren 1933 bis 1937 Bundesleiter des VDA (Volksbund für das Deutschtum im Ausland) war. Im Jahre 1937 wurde er von der nationalsozialistischen Führung von der Leitung des VDA beurlaubt, heißt es in der Anfragebeantwortung, in der kein Wort darüber erwähnt wird, daß Steinacher am 10. 2. 1939 seine Aufnahme als Mitglied der NSDAP beantragte und auf Widmung von 1. 5. 1940 unter der Mitgliedsnummer 7.753.917 in der Partei aufgenommen wurde.

Von der Steinacher-Gedenkveranstaltung habe er, Fasslabend, erst durch den Protestbrief des Univ. Prof. Dr. Pelinka Kenntnis erhalten, für eine Untersagung der Teilnahme von Soldaten aus dem Bereich des Militärkommandos Kärnten an der erwähnten Gedenkveranstaltung, die unter dem Ehrenschutz des Kärntner Landeshauptmannes Dr. Zernatto, seines Stellvertreters Dr. Ambrozy und des Bundesparteiobmannes der FPÖ, Dr. Haider, stattfand, habe im Lichte seiner einleitenden Ausführung keine Veranlassung bestanden. Auch von Protesten der slowenischen Volksgruppe sei ihm nichts bekannt gewesen.

Zur Veranstaltungsort selbst stellt der Minister in der Anfragebeantwortung fest, daß die Gedenkfeier vor dem Kriegerdenkmal in der Ortsmitte von Tainach – also keineswegs direkt vor dem zweisprachigen Bildungshaus, sondern in rund 200 Meter Entfernung – stattfand. „Von einer „bewußten Provokation“ der slowenischen Volksgruppe kann daher keine Rede sein, schließt der Minister.

Koschuta-Schadbär wütet und vernichtet: Südkärntner Bauern verlangen Abschuß!

Neben den ständigen Absprerrungen wegen des Militärtruppenübungsplatzes unter der Koschuta, beunruhigt nun die idyllische Berggemeinde Zell/Sele auch noch ein gefährlicher Schadbär. „Die Kinder haben Angst im Wald zu spielen, die Touristen meiden diesen wunderschönen Landschaftsbereich, die Bauern zittern um ihre Existenz und die Verantwortlichen schauen zu“, beschrieb der Fraktionsvorsitzende der Gemeinschaft der Südkärntner Bauern/Skupnost južnokoroških kmetov Dipl.-Ing. Štefan Domej nach einem Gespräch mit den betroffenen Bauern die derzeitige Situation.

Domej fordert die Kärntner Jägerschaft auf, den Schadbär zum Abschuß freizugeben, an-

sonsten könne es keine Garantie dafür geben, daß die um ihre Existenz ringenden Bauern nicht selbst in diese Richtung initiativ werden.

Weiters verlangt Domej, daß den Bauern sowohl der bisher entstandene Schaden (50 Schafe werden bereits vermißt) als auch eventuelle anderwärtige Einkommenseinbußen gänzlich ersetzt werden. Im Falle des Nichtabschlusses des Schadbäres droht das Koschutagebiet zum Sperrgebiet zu werden.

Die 15 betroffenen Bauern verfaßten in diesem Zusammenhang einen Protestbrief, den sie an die Kärntner Jägerschaft, an die Landwirtschaftskammer und an die Kärntner Landesregierung richteten.

Medved vznemirja kmete pod Košuto!

Kmetje v občini Sele pod Košuto so vse bolj vznemirjeni zaradi mesojedega medveda, ki se v zadnjem času spet pogosto pojavlja pod Košuto ter napada ovce. Po zadnjih podatkih kmetje pogrešajo že na 50 ovac, število pa bo še naraslo, če ne bodo ugodili zahtevi po odstrelitvi medveda.

Selske kmete je v teh dneh obiskal tudi zbornični svetnik Skupnosti južnokoroških kmetov dipl. inž. Štefan Domej, ki je podprl zahtevo ter zagotovil, da se bo tozadevno zavzel pri koroških lovski zvezi. Nadalje je

obljubil, da se bo prizadeval, da bi kmetom, ki pogrešajo ovce, izplačali odškodnino za doslej nastalo škodo.

15 prizadetih kmetov izpod Košute pa je medtem že napisalo protestno pismo koroški lovski zvezi, kmetijski zbornici ter koroški deželni vladi z zahtevo, da takoj ukrepa proti mesojedemu medvedu, saj le-ta ne le ogroža ovčje črede, marveč povzroča že tudi strah med prebivalstvom ter turisti, ki želijo preživeti svoje počitnice v tej idilični gorski občini pod Karavankami.

Zbornični svetnik SJK dipl. inž. Štefan Domej podpira zahtevo kmetov za odstrelitev medveda.

Zvezna vojska počastila brambovca Steinacherja...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Glede osebe Steinacherja pa je poudarjeno, da je le-ta – poleg takratnega deželnega komandanta Hülgertha – „bistveno sodeloval“ pri organizaciji in izvedbi obrambnega boja. „Počastitev njegove osebe 5. julija letos je bila

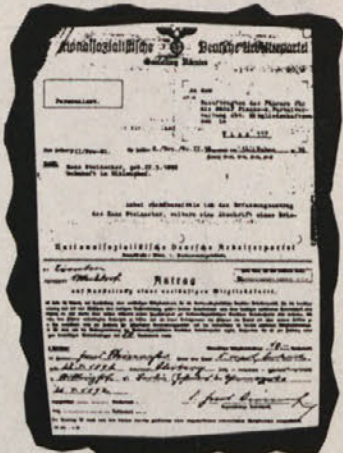
namenjena izključno njegovim zaslugam v zvezi s koroškim obrambnim bojem ter s plebiscitom“, je dobesedno zapisano v odgovoru zveznega obrambnega ministrstva.

Kot dodatno upravičilo pa Fasslabend tudi navaja dejstvo, da so častno pokroviteljstvo nad proslavo prevzeli

deželni glavar dr. Christof Zernatto, njegov namestnik dr. Peter Ambrozy ter zvezni predsednik FPÖ dr. Haider...

Glede povsem sporne vloge dr. Hansa Steinacherja kot vodilnega koroškega nacional-socialista pa Fasslabend odgovarja, da so ga obvestili o tem, da je bil Steinacher „v letih 1933 do 1937 zvezni vodja 'Volksbund für das Deutschtum im Ausland', da pa ga je nacionalsocialistično vodstvo leta 1937 s te funkcije poslalo na dopust“.

Fasslabend se v zadevi Steinacher predstavlja dokaj slabo informiranega: v odgovoru navaja le, da je o Steinacherjevi nacionalsocialistični preteklosti izvedel šele iz protestnega pisma politologa univ. prof. dr. Pelinke (SV 27/92 - op. ured.), tudi ne omenja Steinacherjeve prošnje za članstvo v NSDAP z dne 10. februarja 1939 ter njegovega sprejema (članska številka 7.753.917) z veljavnostjo 1. maja 1940, znani pa mu tudi niso bili odločni protesti številnih slovenskih in drugih demokratičnih organizacij in osebnosti na Koroškem in po Avstriji in Evropi.

Prošnja za članstvo v NSDAP z dne 10. februarja 1939 z osebnim podpisom dr. Hansa Steinacherja (levo). Prevzem častnega pokroviteljstva s strani Zernatta, Ambrozja ter Haiderja (na sliki plakati z vabilom na prireditvi) je bil za Fasslabenda dodaten argument za pravilnost udeležbe zvezne vojske na spominski proslavi v čast vodilnemu nacionalistu dr. Hansu Steinacherju.

„Avstrija–Evropa: stari predsodki – nove strukture

Poziv Slovenske prosvetne zveze

Oddelek za izobraževanje odraslih pri ministrstvu za kulturo na Dunaju je letos razpisal projekt z motom „Avstrija – Evropa. Stari predsodki – nove strukture (Österreich – Europa. Alte Vorurteile – Neue Strukturen)“. Podoben projekt, s katerim je finansiralo razne medkulturne in večkulturne prireditve in v glavnem akcije, ki so preučevale vprašanje sožitja, je ministrstvo razpisalo že lani. Subvencije v programu tega projekta so prejela v glavnem vsa tista slovenska kulturna društva, ki so v tej smeri izvedla smiselne programe.

Tudi pri letošnji akciji ministrstva gre za vprašanje sožitja s konkretnim poudarkom na preučevanju vsesplošne problematike v zvezi z odnosi Avstrija – Evropa. Možnosti, da se slovenska kulturna društva vključijo v to akcijo, so zelo velike. Vprašanja sožitja so neposredno prisotna v kulturnem življenju koroških Slovencev in v odnosih do sosednjih dežel v prostoru Alpe-Jadran.

Vsem slovenskim društvom priporočamo, da se te ugodne ponudbe poslužijo in se s konkretnimi projekti vključijo v razpisano akcijo. Izkušnje iz lanskega leta kažejo, da je ministrstvo med drugim podprlo gledališke produkcije, izvedbe literarnih večerov, otroških prireditev, razstav, seminarjev idr.

Nekaj praktičnih napotkov za vključitev v letošnjo akcijo:

1. Priporočamo slovenske jezikovne tečaje za začetnike in za interesente s pomanjkljivo jezikovno izobrazbo. Ponekod je precej povpraševanja s strani nemško govorečih, pa tudi takih, ki slovenščino slabo obvladajo. Poizvedujmo in zbirajmo interesente. Morda društva najdejo tudi primerne učitelje, vsekakor pa bo SPZ pri tem rada pomagala. Finansiranje jezikovnih tečajev pa je vezano tudi na obravnavo kulture, politike idr. dežele, katere jezik se želimo učiti. Praktično to pomeni, da je treba slovenskim jezikov-

nim tečajem dodati še predavanja o kulturi, literaturi idr. v Sloveniji.

2. Društva, ki sodelujejo z nemško govorečimi kulturnimi skupinami in/ali s skupinami iz Slovenije, Italije itd. lahko izvedejo (informacijske) prireditve, srečanja idr. o vprašanih kulture, okolja, o novih političnih razmerah (vzhodni Evropi, Sloveniji) itd. Realizacija verjetno ne bo težka, saj ima skoraj vsako slovensko prosvetno društvo prijateljske vezi s podobnimi društvi (predvsem) v Sloveniji, s slovenskimi kulturnimi društvi v Italiji, v Porabju, morda na Južnem Tirolskem itd.

3. Leto 1993 bo leto narodnostnih manjšin. V ta vsebinski okvir je mogoče vključiti srečanja in kulturne prireditve (bodisi s Slovenijo, bodisi med manjšinami v Avstriji ali zunaj nje).

4. Pri načrtovanju akcij je treba poudariti predvsem njen izobraževalni in inovativni značaj. Temu ministrstvo posveča posebno pomembnost. Možnost za pridobitev podpore bodo imele vse tiste prireditve, ki bodo izvedene med oktobrom 1992 in junijem 1993.

SPZ je vsem društvom razposlala formularje za prošnje, ki jih je treba poslati kulturnemu ministrstvu na Dunaju najpozneje do 15. septembra.

Ne zamudite te priložnosti in se z dobrimi predlogi ustvarjalno vključite v realizacijo projekta! Če želite, vam SPZ pri tem rada pomaga.

Spomenik Prešernu

Podjetje Agens za kulturni management sporoča, da nameravajo na rojstni dan Franceta Prešerna 3. decembra letos postaviti doprni kip tega velikega pesnika, kopijo originala iz leta 1865 F. K. Zajca v bronu, v neposredni bližini njegove rojstne hiše.

V projektu Pot kulturne dediščine pa pripravljajo tudi „Trebušnikov sejem“ v Žirovnici na Gorenjskem. To bo vaški sejem s poudarjenimi

etno-vsebinami, prikaz domačih obrti in običajev, rajanje na vasi, ogled Prešernove in Finžgarjeve hiše in predstavitev obnovljene Čopove hiše.

Za ta sejem, ki bo 27. septembra, agencija vabi k sodelovanju tudi kulturne skupine iz Koroške. Prav tako vabijo tudi čimveč obiskovalcev, ki se bodo v Žirovnico lahko pripeljali tudi z muzejskim vlakom iz Celovca.

Osebe iz romana na platnu

Italijanska slikarka Grazia Lodeserto od ponedeljka naprej razstavlja cikel šestnajstih oljnatih slik na temo „Mož brez lastnosti“ po romanu Roberta Musila. S to razstavo, ki bo v mestni hiši v Celovcu odprta še do 10. septembra, dobiva letošnji 11. mednarodni Musilov poletni seminar prizvok literarnega dogodka prve vrste. Gospa Lodeserto je, preden je upodobila in interpretirala osebe

Musilovega mojstrskega dela, razstavljala slike, nastale po romanih Jamesa Joyca, v Dublinu in podobe iz romanov Franza Kafke v Pragi.

Direktor Musilovega arhiva na celovski Kolodvorski cesti dr. Josef Strutz meni, da se je Celovec z Musilovo dediščino uvrstil v glavna mesta evropske literature, in da, verjetno zaradi geografske bližine, predvsem Italijani cenijo njegovo delo.

Škofje pozvali k medsebojni pomoči

Nad pet tisoč romarjev iz Slovenije, Koroške in Furlanije-Juljske krajine se je v soboto udeležilo dvanajstega Romanja treh dežel, ki je bilo pri svetišču Marije Pomočnice na Rakovniku pri Ljubljani.

Geslo srečanja, ki je bilo prvič v samostojni Sloveniji in teden dni po posvečenju slovenskega naroda Mariji Pomočnici, je bilo „Močni v veri, trdni v upanju“, evangelizacija Evrope in mir v Bosni in na Hrvaškem ter v svetu pa sta bila glavna molitvena namena.

Cerkveni poglavarji treh sosednjih dežel, slovenski metropolit in ljubljanski nadškof Alojzij Suštar, videmski nadškof Alfredo Battisti in celovski škof Egon Kapellari, so v svojih nagovorih izrečno obsodili vojno viro v bivši Jugoslaviji in pozvali ljudi k solidarnosti in medsebojni pomoči, da bi čimprej zavladal mir v Bosni in na Hrvaškem.

Bogoslužje je bilo petjezično, kot zastopnika Koroške sta ga sooblikovala cerkvena zborna iz Kazaz in Šentpetra na Vašinjah.

Letošnjega romarskega srečanja treh dežel na Rakovniku pri Ljubljani – mašo so darovali škofje iz Celovca, Vidma in Ljubljane (slika) – se je udeležilo nad pet tisoč vernikov.

Slovo

V nedeljo, 16. t. m. je po dolgi, težki bolezni v 87. letu starosti umrla Ščedemnikova mama Elizabeta Miklavčič iz Šentjanža pri Rožeku. Kot preprosta žena in mati je kljub težkim življenjskim udarcem vzravnana hodila svojo pot, zavedajoč se svojega poslanstva, svojih dolžnosti, ne da bi tožila. Z možem Jozijem (očetom planinske kočice na Bleščehi) sta si ustvarila družino na zavedni Ščedemnikovi domačiji in tako bila tudi v napoto nacističnim nasilnikom. Ko so ti izrekli smrtno obsodbo nad našim življenjem, je tudi Miklavčičev rod zadela usoda mnogih slovenskih družin na Koroškem – pregnanstvo v sovražno, mrzlo tujino. Uničevalni načrti so se izjalovili in tako se je Ščedemnikova družina srečno spet vrnila na domačo zemljo in s trdim delom popravila škodo, prizadeto ob pregnanstvu.

Pred 12 leti je usoda ponovno kruto posegla v mirno življenje na domačiji, saj je mož Joži, skoraj na isti dan ko rajna, umrl.

Pokojno Ščedemnikova mater je kljub hudi vročini na njeni zadnji poti pospremila velika množica ljudi. Mašo zadušnico in pogrebne svečanosti je opravil dekan Peter Sticker, skupaj z župnikom Nageletom. Loški pevci pa so se od pokojne poslovili z ganljivimi žalostinkami. Zastopnik Zveze slovenskih izseljencev se je ob odprtem grobu poslovil od rajne z besedami ter posvetilom:

*Delila nam je dobrote,
učila nas ljubezni
do Boga, bližnjega in naroda.*

F.Č.

Umrli je Andrej Božič

V Borovljah je iznenada po kratki hudi bolezni umrl upokojeni učitelj in ravnatelj Andrej Božič. Star je bil šele 64 let.

Andrej je dolga leta kot učitelj in pozneje kot ravnatelj poučeval na ljudski šoli v Želinjah. Z upokojitvijo pred leti se je preselil na svoj dom v Borovljah. Tam se je takoj začel kulturno udeleževati v Slovenskem prosvetnem društvu Borovlje. Njegova velika ljubezen so bile odrske deske. V zadnjih letih je v igralski skupini oblikoval vlogo Tulpenheima v Linhartovi Županovi Micki in naslovno vlogo v Hofmannsthalovem Sleherniku.

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Sreda, 26. 8. 20.00	Minimundus v Celovcu	KULTURNI VEČER Nastopa: MePZ Danica in Smrtnikovi fantje	„Minimundus“
Sobota, 29. 8. 20.00	pri Cingelcu na Trati	ŽUR ISLA – glasba Sunny Orchestra (Afro Reggae Music) iz Ljubljane – vstopnina 200 šil. inkl. buffet, dobiček namenjen za pomoč Bosni in Hercegovini	
Sobota in nedelja, 29. in 30. 8.	gostilna Antoni na Reki	Seminar – Čestilne naprave in kanalizacija	Politično upravna akademija
Sobota, 29. 8. 16.00	Galerija Rožek	JOUR FIXE in srečanje z umetniki Svetlana Makarović – šansoni Gilberndt – sodobne skladbe Ob 20.30 japonska glasba z duom „Gilberndt“.	Galerija Rožek
Nedelja, 30. 8. 14.00	pri Jerebu na Obirskem	Tekma koscev za zabavo igra: VOLKSMUSIK MARIN	Alpski klub „Obir“
Nedelja, 30. 8. 19.00	pred galerijo Gorše v Svečah	Otvoritev slikarskega tedna	SPD „Kočna“
Nedelja, 6. 9. 10.00	pri Tišlerju v Šentjanžu	Vaški praznik petje, čarovnik Magic-Felix, igre za otroke, kegljanje, bogat srečolov, jedl in pijače	SPD Šentjanž
Nedelja od 5. do petka, 11. sept.	Drobovlje ob Baškem jezeru prijave: 0463/512528-28	Mladina k besedi – mladinski teden	PUAK Celovec

RAZSTAVE

CELOVEC

– **Evropska hiša** – Nadvojvodinja Maria Anna in njen čas – (do 27.9.)
– **Rudniški muzej** – Kinkstraße 6, Kolumb ob Vrbskem jezeru (do 31.10.)

PLIBERK

– **Galerija Werner Berg** (vsak dan od 10. do 12. in od 14. do 16. ure).

BOROVLJE

– **Puškarški muzej** – (do 26. oktobra)

ŽELEZNA KAPLA – PODPECA

– **Peršmanov muzej** – vsak dan do 8. do 18. ure, razen ob ponedeljkih.

MARIBOR

– **Pokrajinski muzej** – Slovenska nacionalna razstava 1992 „Anton Martin Slomšek“ (do 28. 11.)

VELIKOVEC

– **Galerija v stolpu** – Hiroshi Daikoku – slike, skulpture, objekti – otvoritev 27. 8. ob 20.00

ŠKOCIJAN

– **Galerija Freund** – Razstava Zorana Mušiča

SEMISLAVČE

– **Galerija Rožek** – Hugo Wulz – gobelin in slike, Objekti, lj. šola Apriach (od 22. 8. do 19. 9.)

SVEČE

– **12. slikarski teden** (od 30. 8. do 5. 9.)

SPORED

12. slikarskega tedna v Svečah

Nedelja, 30. avgusta 1992

ob 19. uri: Srečanje z umetniki:
otvoritev slikarskega tedna
predstavitve sodelujočih
majhna „mavžna“
pogovori z umetniki in umetnicama
vsi prisrčno vabljeni!
Kraj: pred galerijo GORŠE

Od ponedeljka, 31. avg., do petka, 4. sept.

Vam nudimo tečaj: Slikanje z oljem –
popoldne
(vodi akad. slikar Ljubčo Deskoski)

Od torika, 1., do četrta, 3. septembra

ponujamo:
Delo z glino za otroke od 15.00 do 17.00
(vodi Rezi Kolter)

Informacije in prijave na številko: 0 42 28/23 73

Petek, 4. septembra 1992

ob 20. uri: Koncert šmihelskega New
Times Big Band z novim programom, ki
Vas bo prav gotovo navdušil!
Kraj: gostilna Adam v Svečah

Sobota, 5. septembra 1992

ob 20. uri: Zaključna prireditve:
predstavitve slik
Kraj: pri Adamu v Svečah
možnost nakupa slik

SLOVENSKI VESTNIK

Nadstrankarski
časopis
koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30 do 34, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Glavni urednik/Chefredakteur: Ivan P. Lukan

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglasi/Anzeigen: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Srečanje bivših pregnancev ob 50-letnici izseljevanja

Zveza slovenskih izseljencev obvešča, da bo imela v nedeljo, 20. septembra 1992 s pričetkom ob 14. uri v kulturnem domu na Radišah svoj redni občni zbor, ki bo, kakor v minulih letih, povezan z družabnim srečanjem bivših pregnancev. Našo prireditve bodo s svojim nastopom popestrili domači prosvetaši.

Letos je minilo 50 let od nasilnega pregona koroških Slovencev. Zato se bomo tokrat spet zbrali v kraju, v katerega neposredni sosesčini je bilo takrat žrelsko taborišče – prva postaja na križevem potu slovenskih izseljencev.

Nekdanji pregnanci z družinami in prijatelji prisrčno vabljeni na Radiše, kjer se bomo skupno spominjali dogodkov pred petdesetimi leti!

Zveza slovenskih izseljencev

Iščemo natarkarje/ natakarice

za strežbo v šotoru
SPD „Edinost“
v Pliberku,
od sobote, 5.,
do ponedeljka,
7. septembra
v času pliberškega
„jormaka“.

Prijave na telefon štev.
04235/2842.

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE
18.10–19.00

Sreda, 26. 8. Glasbena sredo.

Večerna 21.05–22.00 Pogled na polpreteklo zgodovino Slovencev in vizija slovenske stvarnosti v letu 2000

Četrtek, 27. 8. Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 28. 8. „Z radoživimi očmi“ (Valentin Polanšek)

Sobota, 29. 8. Od pesmi do pesmi – od srca do srca

Nedelja, 30. 8.

6.30–7.00 Dobro jutro na Koroškem – duhovna misel (žpk. Mirko Isop)

18.10–18.30 Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 31. 8. Likovna kolonija mladih

Torek, 1. 9. Partnerski magazin

SLOVENSKI VESTNIK

126 šahistov in šahistk iz sedmih držav se je udeležilo letošnjega 8. mednarodnega šahovskega turnirja v Ločah ob Baškem jezeru. Slika: Franz Rulitz

Hrvat Šermek zmagal v Bekštanju

Mednarodni mojster Dražen Šermek, Hrvat, ki od začetka vojne v bivši Jugoslaviji živi v Radovljici, je zmagovalec 8. mednarodnega odprtega bekštanskega šahovskega turnirja in je tako kot prvi igralec uspešno ubranil naslov iz prejšnjega leta. Šermek (Elo 2470!) je kot pet nadaljnjih igralcev v devetih kolih zbral sedem točk, najboljša ocena po Buchholz pa mu je zagotovila ponoven uspeh. Drugo mesto je osvojil slovenski Fide-mojster Marko Podvršnik, tretje pa Bolgar Ilija Balinov.

Letošnjega turnirja v kultur-

nem domu v Ločah se je udeležilo 126 igralcev in igralk iz sedmih držav, poleg Avstrijcev so bili močno zastopani igralci iz Nemčije (20) ter Slovenije (14), slednji so tudi zmagali v ekipnem tekmovanju.

Najboljši koroški igralec je bil letošnji koroški prvak Egon Reichmann (ASK Celovec) s šestimi točkami, turnirja pa so se udeležili tudi igralci SŠZ. Alojz Gallob (103.), Ivan Lukan (105.), in Aleksander Lukan (106.) so osvojili po 3,5 točke, Boris Gallob (113.) in Dunja Lukan (114.) pa po

3 točke. Marko Gallob je z 2,5 točke zasedel 118. mesto.

Boris in Marko Gallob sta tekmovala tudi na otroškem turnirju in med 72 udeleženci iz Avstrije, Madžarske, Nemčije in Slovenije s petimi točkami iz devetih partij zasedla solidno 24. in 25. mesto. Zmagal je šele 11-letni Celovčan Herwig Pilaj!

Organizator vzorno izpeljanega turnirja je bil šahovski klub ASKO Bekštanj pod vodstvom predsednika Sepija Galloba, glavni sodnik turnirja pa je bil ravnatelj Pepi Gallob. I. L.

Jubilejni poletni festival v ljubljanskih Križankah

Ljubljanski poletni festival, član evropskega združenja festivalov, letos praznuje svojo 40. sezono. V pestrem programu solistov in raznih ansamblov iz Slovenije in tujne se od 18. julija do 31. avgusta zvršča mnogo pomembnih imen predvsem iz glasbenega sveta. Del programa je letos potekal tudi v cerkvah ob Bohinjskem jezeru.

Na slavnostni otvoritvi v letnem gledališču Križanke sredi julija, ki jo je odprl predsednik predsedstva Slovenije Milan Kučan, sta kot solista nastopila mezzosopranistka Marjana Lipovšek in trobentač Arnold Stanko. Ob spremljavi Komornega ansambla Slovenicum in pod taktirko Uroša Lajovica so skupaj odlično izvedli dela W. A. Mozarta, G. Tartinija, M. Ravela in R. Wagnerja. Kasneje sta med drugimi na ljubljanskem gradu (nova lokacija) nastopila tudi Angleški trobilni kvintet in Slovenski kvintet trobil, v Križankah pa Avstralski komorni orkester, vrhunski kvartet trombonov Slokar in Komorni orkester Češke filharmonije. V mednarodni zasedbi je bila izvedena tudi Rossinijeva opera „Italijanka v Alžiru“.

Že drugič sta na festivalu v

Križevniški cerkvi nastopila grška altistka Glenys Linos in slovenski basist Ivan Urbas. Linosovo odlikuje lep alt z odlično artikulacijo. Mednarodno uveljavljeni basist Ivan Urbas je kljub svojim komaj tridesetim letom že zelo poznan, stalno poje v Hannoveru in po mnogih evropskih opernih hišah. V času olimpiade je pel v šestih predstavah Bizetove opere „Lovci biserov“ v Barceloni. Za naslednjo sezono je povabljen na festival v Bregenz. Njegov glas pridobiva na volumnu, njegov čas pa šele prihaja, saj se basist dokončno razvije šele po štiri-desetem letu starosti. Odlično je, poleg drugega, zapel tri pesmi H. Duparca in tri pesmi V. Bellinija. Žal ni imel na programu nobenega slovenskega samospeva. Linosovi je bolj uspelo Pet popularnih grških melodij in tri pesmi Paola Tostija. Skupno sta zapela še koncertno arijo „L addio“ G. Donizettija. Oba sta en dan prej izvedla isti program tudi v cerkvi Sv. Duha v Bohinju.

Nekaj dni kasneje je v Bohinju in v Križevniški cerkvi v Ljubljani imela samostojni recital bolgarska mezzosopranistka Petra Malakova, pevka s prodornim, temnim, zametnim glasom, izenačenim v vseh registrih. Predvsem poje v milanski Scali, nastopa pa tudi v operi La Fenice v Benetkah, v operi Comique in Grande operi v Parizu, v Madridu, Barceloni in drugod. S Placidom Domingom je nastopala v filmu Othello. Malakova, katero poleg lepega glasu odlikuje tudi preprostost in prikupna zunanost, je v prvem delu blesteče in izredno doživeto izvedla v Ljubljani redko izvajani ciklus osmih pesmi R. Schumanna Ljubezen in življenje žene, op. 42. V drugem delu je izvedla Tri pesmi na besedila Stephana Mallarmeja skladatelja C. Debussyja in Ciganske pesmi, op. 55 A. Dvoraka. Tri pesmi C. Debussyja so bile pri nas doslej nepoznane, saj mi je sama pevka dejala, da je zaman po Evropi iskala ploščo s posnetki teh pesmi, ko se je pripravljala na koncert. Zaradi navdušenja publike je dodala popularno arijo Carmen iz istoimenske Bizetove opere.

Tako Linosovo in Urbasa kot kasneje tudi Malakovo je na klavirju subtilno in z velikim poznavanjem programa spremljal pianist Donald Sulzen, ki v mednarodnem svetu sodi med najbolj iskane klavirske spremljevalce. Od 1. 1988 je profesor na Mozarteumu v Salzburgu. V četrtek, 27. avgusta bodo v Slovenski filharmoniji v okviru Festivala nastopili znameniti Dunajski pojoči dečki.

Lovro Sodja

ŠIRITE
SLOVENSKI
VESTNIK

Slovenski vestnik čestita!

gospo **Aniti Koletnik** iz Čirkovč za osebni praznik;
gospodu **Žnidarjevemu Nužiju** iz Sel na Šajdi za god;
gospo **Mariji Schmutzer** iz Lovank za rojstni dan in god;
gospo **Silviji Verdel** iz Gorič pri Galiciji za rojstni dan;
gospo **Rozi Halleger** na Gori za 60. rojstni dan;
v društvu upokojencev Šentjakob slavijo osebne praznike: **Mici Krautzer** iz Šentpetra, **Jozi Stornik** iz Leš, **Matilda Majer** z Bistrice in **Gusti Janežič** iz Leš;
gospo **Margareti Woschitz** iz Dolnje vasi pri Šmarjeti v Rožu za 78. rojstni dan;
gospodu **Tevžju Faletu** iz Šentjakoba za 50. rojstni dan;
gospo sestri **Moniki Vodivnik**, nekdanji tinjski kuharici, za god;
gospodu župniku **Ludviku Janku** na Radišah za god;
gospo **Rozi Županek** za rojstni dan in god;
gospodu **Hanziju Lesjaku** za rojstni dan;
trem članom družine **Postranjak** na Bregu pri Rožeku, in sicer Ludviku ml., ateju in mami, za osebne praznike.

V Kamniško-Savinjskih alpah

Vremenoslovci imajo prav ali pa tudi ne. Za zadnji konec tedna so vreme sicer še kar zadeli, le pri dnevu so se nekako zmotili.

Ker je bilo v petek čudovito vreme do večera (pa bi moralo deževati), smo se neustrašeni kapelski planinci zbrali za izlet v Kamniško-Savinjske alpe. V dva avtomobila smo naložili težke nahrbtnike polne vsega za naslednje dni. Kmalu smo pripeljali do Rehta, kjer so nam še cariniki zaželeli srečno pot. Potem – iz Črne preko Slemen v Solčavo – ovinkov kar ni hotelo zmanjkati in spet smo glasno razmišljali, koliko krajša bi bila pot čez Pavličovo sedlo. Končno smo le prispeli v čudovito Logarsko dolino in pri Domu planincev občudovali venec okoliških gora in vrhov, ki so žareli v večernem soncu, nato pa kar pohiteli v strmino pod Ojstrico. Pri prijaznih oskrbnikih na Klemenčevi jami smo dobili prenočišče.

Večer je bil lep in primerno dolg – a že ob treh smo bili spet budni – rahlo je zagrmelo in ulil se je „petkov dež“. Ko smo vstajali, še ista glasba: curljanje od žlebov, veter, piš, megla in nikjer nobene gore. Posedanje, razgledovanje, igre, malica in opravila s planinskimi dnevniki do srede popoldneva. Že smo razmišljali o povratku domov, ko je dež le prenehal, in nekako

smo slutili, da se bo zvedrilo. Trmasto smo se odločili za vzpon do Kocbekovega doma na Korošici. Hoja čez Ojstrico ni bila ravno prijetna, pot se je strmo dvigala, vidljivost pa je bila le do naslednje markacije. Čeprav smo bili že čez 2100 m visoko, na vrh sploh nismo mislili, komaj smo slutili, kje naj bi bil. Na Škarjah se je svet le prevrnil – precej smo se morali spustiti. Po treh urah smo že večerjali v Kocbekovem domu. Bilo je mnogo smeha, skupina planincev ob sosednjih mizah pa nam je vztrajno pela. Počitek se nam je prilegel in pozdravila nas je čudovita nedelja.

Ob soncu smo se navsezgodaj poslovili in krenili čez vršiče in čeri preko položnejših južnih pobočij Babe in Planjave. Doline je pokrivalo morje megle, mi pa smo na Sukavniku zrlj v sončno pano-

ramo Brane, Turske gore in Rink. Ker je bila nedelja, smo se v moderni in prostorni Kamniški koči za kosilo privoščili okusno juho, medtem pa je svet zunaj spet zavila siva megla. Krenili smo navzdol proti Okrešlju, kjer so nas na dobro varovani poti srečevale kolone ljudi. Kmalu nas je sprejel in pozdravil čudovito obnovljeni Frischaufov dom, kjer so se množice ljudi kopale v soncu. Tudi mi smo se pogreli in pohiteli mimo slapa Rinka, čigar malo vode pada 90 m v kotanjo pod Orlovim gnezdom in nato ponikne. Še nekaj hitrih korakov po asfaltu in bili smo pri naših avtomobilih. Še vedno precej težke nahrbtnike in gozdarje smo spravili v prtljavnike, dobro pečenko in liter cvička pa v trebuhe. Opravili smo čudovito planinsko turo.

Miha Traunik

Moderna in prostorna Kamniška koča

Tekma brez zmagovalca

Napadalci so odpovedali, tehnikov pa ni

Legionar Bilčovsa Pegi Rajnovič.

Adija Blažaja, nevarnega strelca, ki je k Žitari vasi prišel od SAK, se v Bilčovsu niso bali. Obramba, na čelu z vratarjem Slapnigom in z novim legionarjem Rajnovičem ter Partlom

Piše Franc Rulitz

in Durnikom, je bila doslej najbolj zanesljiv del ekipe. Vezni igralci pa nestrpno čakajo na

okrevanje Schlemitzja, ki se je na pripravah poškodoval. Medtem pa tolčejo po žogi, da je več v zraku kot na tleh.

Po prvem polčasu je igral tudi trener Sigi Hobel in po prekršku nad njim in prostem strelom je Quantschnig zaključil z glavo. Žitrajčani so s strelom iz daljave po sreči izenačili, a preplaha, ki je nato vladal v bilčovškem moštvu, niso znali izkoristiti.

Dvoboji v sredini, podaje z glavo in odbijanje žoge v stran so bile značilnosti tekme Bilčovs - Žitara vas.

Slika: Franci Rulitz

Državni prvak!

Peter Wrolich iz Loč je kolesarski državni prvak pri juniorjih! Pretekli vikend je v Wolfsgrabnu pri Dunaju najhitreje prevozil 123 kilometrov v sedmih krogih.

„Prvih pet krogov sem dirko samo opazoval, nato pa sem napadel in sledila sta mi le Zgoranjeavstrijec Wege-ner in Tirolec Raffener. Teh dveh pa sem se v sprintu pred ciljem zlahka otrešel,“ je po dirki rekel na novo pečeni državni prvak.

SAK: nesrečni Urschitz

Od tekme s svojim prejšnjim klubom Vernberkom si je Werner Urschitz (SAK) veliko obetal. Toda, čeprav je udarjal in streljal, žoga ni hotela v gol. Trikrat je zadel le prečko, dostokrat pa je bil sam pred vratarjem Cuglom, a je vedno gol zgrešil samo za las.

Zadeli pa so Hober iz prostega strela, Gröss načrtno (lani je dosegel 15 golov za Vernberk!) in Šmid, ki je direktno preusmeril podajo Ramšaka.

Izredno dobro razporejen je bil vratar SAK Preschern, edine tri možnosti Vernberka - ki pa so bile skoraj stoodstotne - je v hipu izničil.

Turnir mešanega tenisa

Teniškega turnirja mešanih dvojic, ki ga je na igrišču gostišča Koren v Kajzazah priredil TC Bilčovs, se je udeležilo sedemnajst parov.

Zmagala sta Barbara Sablatnik in Albert Quantschnig, v finalni tekmi sta jima podlegla Sabina Koren in Fredi Schellander.

Oba moška finalista pa sta dan navrh v majicah bilčovških nogometašev morala nastopiti proti Žitari vasi in izkazalo se je, kdo je dan poprej bolj praznoval: Quantschnig je dosegel edini gol za Bilčovščane, Schellandra pa je po polčasu zamenjal trener-igralca Hobel.

NOGOMETNO OGLEDALO

KOROŠKA LIGA

Vernberk - SAK 0:3 (0:1)

Podravlje, 1000 gledalcev, sodnik Joas; **postava SAK:** Preschern; Savič, F. Sadjak, L. Sadjak, Blajs; Ramšak, Galo, Gröss (81. Šmid); Lippusch, Urschitz, Hober. **Goli:** Hober (40.), Gröss (80.), Šmid (86.). **Vernberk pod 19 - SAK pod 19 0:2** (gola: Popovič, Wieser).

Ostali rezultati 5. kola: Velikovec-Trg 0:4, Wietersdorf-Lienz 4:1, ATSV/Wolfsberg-Breže 3:1, Pliberk-Šentvid 0:1, Austria-Mölltal 4:1, Treibach-WAC 0:0, Matrei-VSV/Bejak 1:2.

SPODNJA LIGA - VZHOD

Železna Kapla - ASK Celovec 2:1 (1:1)

Železna Kapla, 150 gledalcev, sodnik Aichholzer; **postava Železne Kaple:** Rus; Rozmann, Kukovica, Köck, Baloh, Praschnig (62. Lipusch), Grubelnik, Germadnik, Reinwald, Jenschatz (67. Kuchar), Ramšak. **Goli:** Ramšak (25.), Jenschatz (51.), oz. Frank (32.); **rdeči karton:** Kuchar (74.).

Bilčovs - Žitara vas 1:1 (0:0)

Potok, 250 gledalcev, sodnik Wölbitsch; **postava Bilčovsa:** Slapnig; Rajnovič, Partl, Schellander (46. Hobel), Durnik, Kuess, Schaunig (78. Rauter), Weichboth, Paulitsch, Quantschnig, Fischer. **Postava Žitare vasi:** Kaiser; Bošnjak, Kuneth, Jernej, Kampusch, Hösel, Tazoll (69. Habernig), Woschitz (69. Starc), Truschner, Markovitz, Blažej. **Gola:** Quantschnig (52.), oz. Starc (72.).

Ostali rezultati 4. kola: ASV Celovec-Šentandraž 0:3, Žrelec-Atus Borovlje 2:2, Klopini-Pokrče 1:1, St. Michael-Vetrinj 0:0, Mostič-St. Leonhard 2:2.

1. RAZRED D

Dobrla vas - Ruda 1:1 (1:1)

Dobrla vas, 500 gledalcev, sodnik Rupitsch; **postava Dobrle vasi:** Hofstätter; Velik, Sturm, Širnik, Brezovnik; Novak (65. Lusch-nig), Kuprivec, Opietnik, Schippel; Appe, Marin. **Gola:** Opietnik (39.), oz. Pollanz (10.).

Sele - Labot 3:2 (1:1)

Stadion pod Košuto, 50 gledalcev, sodnik Maier; **postava Sel:** E. Oraže; Božič, D. Oraže, Čertov, Radosavljevič (55. Kulmesch), Gregorič, Dovjak, Z. Oraže, Travnik, M. Oraže (75. Olip), Kreutz. **Goli za Sele:** Z. Oraže (10.), Travnik (50., 70., oba 11-m).

Športnik tedna

Adi Preschern je v голу SAK z izjemnimi in bliskovitimi refleksi obrnil vse strele vernberških napadalcev.

Koroška liga

1. SAK	5	5	0	0	12	2	10
2. ATSV/Wolfsb.	5	4	0	1	14	4	8
3. Wietersdorf	5	3	1	1	11	6	7
4. Trg	5	3	1	1	9	4	7
5. Treibach	5	2	3	0	6	2	7
6. Pliberk	5	2	2	1	7	4	6
7. Matrei	5	2	1	2	6	5	5
8. VSV/Bejak	5	2	1	2	6	8	5
9. Vernberk	5	2	1	2	6	9	5
10. Breže	5	2	0	3	7	7	4
11. WAC	5	0	4	1	5	6	4
12. Austria	5	1	1	3	4	6	3
13. Lienz	5	1	1	3	7	10	3
14. Velikovec	5	1	1	3	6	12	3
15. Šentvid	5	1	0	4	2	9	2
16. Mölltal	5	0	1	4	4	18	1

Spodnja liga-vzhod

1. Atus Borovlje	4	2	2	0	8	5	6
2. Klopini	4	1	3	0	7	4	5
3. Mostič	4	2	1	1	8	7	5
4. ASV Celovec	4	2	1	1	6	7	5
5. ASK Celovec	3	2	0	1	4	3	4
6. Vetrinj	3	1	2	0	4	3	4
7. Žrelec	4	1	2	1	8	8	4
8. Železna Kapla	4	1	2	1	7	7	4
9. Smihel	4	0	4	0	2	2	4
10. Bilčovs	4	1	2	1	2	3	4
11. St. Leonhard	4	0	3	1	3	4	3
12. Šentandraž	4	1	0	3	5	7	2
13. Žitara vas	4	0	2	2	4	6	2
14. Pokrče	4	0	2	2	3	5	2

1. razred D

1. Dobrla vas	4	3	1	0	17	6	7
2. Ruda	4	3	1	0	11	4	7
3. Smarjeta	4	3	1	0	5	1	7
4. Eitweg	4	2	1	1	8	4	5
5. Metlva	4	1	2	1	8	7	4
6. Galicija	4	2	0	2	6	7	4
7. Globasnica	4	1	2	1	4	6	4
8. Grebinj	4	1	2	1	7	13	4
9. Šentstefan	4	1	1	2	9	10	3
10. Šele	4	1	1	2	6	7	3
11. Smihel	4	1	1	2	8	11	3
12. Šentpavel	4	1	1	2	7	10	3
13. Frantschach	4	1	0	3	5	10	2
14. Labot	4	0	0	4	3	8	0

SAK - Wietersdorf v petek, 28. avgusta 1992 ob 18. uri v Trnji vasi.

Wietersdorf po točko v Trnjo vas

Igor Ogris, 20-letni študent ekonomije, maturant slovenske gimnazije in v preteklih letih igralec klubov Austria, SAK, Mostič in Klopini; v novi sezoni igra za Baumit Wietersdorf v koroški ligi. Pred petkovo tekmo z njegovimi bivšimi soigralci Slovenskega atletskega kluba smo mu zastavili nekaj aktualnih vprašanj.

Zakaj ne igraš več pri SAK?

Ko sem igral pri SAK, sem bil vezni igralec in večinoma na rezervni klopi, ker je imel ta klub dovolj teh igralcev. Pri Klopiniju me je nato trener Mertel postavil na mesto libera, kjer sem postal standardni igralec. S Savičem pa ima SAK že tako najboljšega libera na Koroškem, tako da sem se v prestopnem roku odločil za Baumit Wietersdorf.

Čeprav si branilec v svoji ekipi, tudi zadeneš

v nasprotnikov gol. Upaš, da boš gol dosegel tudi v petek proti SAK?

Lepo bi bilo! Vendar bo najvažnejše, da bomo v Trnji vasi osvojili točko, pri tem pa ni tako pomembno, kateri izmed igralcev doseže gol. Nevarni bomo gotovo pri

Igor Ogris.

izvajanju kotov in prostih strelav, cilj pa je neodločen rezultat.

Kaj so tvoji cilji za prihodnost?

Važno bo, da bom to leto dobro igral, da se bom telesno še izpopolnil. Cilj vsakega nogometaša pa je, da igra v zvezni ligi in če bi se SAK uvrstil v 2. zvezno ligo, je možno, da se mu spet pridružim.

Meniš torej, da bo SAK postal prvak koroške lige. Katero mesto pa pričakuješ za svojo ekipo Baumit Wietersdorf?

Na vsak način mesto med prvimi osmimi, ki zagotavlja tekmovanje za avstrijski pokal. Uspeh pa bi bila vsaka uvrstitev med prvih pet, vendar bo to zelo težko, ker so moštva v ligi - razen SAK - precej izenačena.

Hvala za pogovor!